

mente, at nu vare de i Staud til at yde fuld Gavn i deres Stilling, og at de der- efter fik deres Lønning forbedret gennem Alderstilleg for visse Perioder. Det var, som sagt, paa dette Grundlag, at Statskon- sulentvirksomheden blev oprettet. Nu er- fender jeg fuldt ud, at deri selvfølgelig ikke ligger nogen Ret hverken for Ministeriet eller for Konsulenterne til at kræve, at Kon- sulerne nu, da de ere blevne Statskon- sulerter, skulle være stillede paa samme Maade, som de muligvis vilde have været stillede, hvis de fremdeles vare komne til at høre ind under det fgl. Landhusholdnings- selskab, men paa den anden Side maa det dog erkendes, at Konsulenterne vel kunde have gjort Regning paa, at de ved at gaa over i Statens Tjeneste — det gælder i alt Fald den ene af dem — ikke vilde blive stil- lede væsentlig ringere, end om de vare blevne under Landhusholdningssekskabet. Dertil kom saa, som allerede nævnt af den ærede Ord- fører, at lignende Funktionærer i Sverige og Norge i Virkeligheden ere stillede gun- stigere. Jeg skal saaledes anføre, at i Norge have der 4 Landagronomer og en Del Landbrugingeniører. Af disse begynde Landagronomerne med 2,500 Kr., og de faa hvert 5te Aar et Tillæg paa 500 Kr. op til 3,500 Kr. Landbrugingeniørerne begynde med 2,000 Kr., og stige ligeledes med 500 Kr. hver 5te Aar op til 3,500 Kr. De have ingen Pensioneret. I Sverige have der 21 Ingeniører og 4 Instruktorer; de begynde med 2,000 Kr. og stige ligeledes hver 5te Aar med 3 à 500 Kr.; men saa have de den store Fordel, at der er tillagt dem Pen- sionsret. Ved Siden af disse Lønnings- beløb oppebære Konsulenterne saavel i Norge som i Sverige baade Rejsudgifter og Dag- penge efter lignende Regler som her hos os. Men endelig er der en anden Side af Sagen, nemlig den, om det er god Økonomi for Staten selv ikke at forbedre disse Løn- ninger. Det maa vel erindres, at hvis en Konsulent forlader sin Stilling, ville vi være nødsagede til paa ny at søge oplært en Konsulent til Pladsen. Og der vil gaa flere Aar hen, i Virkeligheden mange Aar, inden han kan opnaa tilstrækkelig Er- faring i sin Stilling, og i den Tid vilde jo den Udgift, der haves til ham, i Virkeligheden kunne været sparet. Der gøres i alt Fald ikke den Nytte for Udgiften som, hvis man havde beholdt den gamle Konsulent. Nu er der blevet sagt, at man skal være sig for Funktionarisme, som det er blevet kaldt — det var navnlig det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen), der

gjorde dette gældende — at vi maatte være meget varjomme med at faa flere Funktio- nærer og ligeledes maatte vi være varjomme med, at de Funktionærer, vi havde, ikke kom ind paa den Tanke, at de stadig skulde have deres Lønninger forbedrede, og at de skulde være stillede ligesom Embedsmænd. Dette kan jo nok siges, og dette Hensyn kan jo ogsaa tages i mange Tilfælde, men at op- stille dette som en almindelig Regel og for alle Funktionærer, vilde dog vistnok være os en meget daarlig Økonomi. Skal Staten have udført sit Arbejde, maa den nødvendig- vis ogsaa lønne sine Arbejdere. Det fore- kommer mig, at Staten har den samme Interesse, som private have, nemlig at lønne sine Funktionærer i Forhold til det Arbejde, der præsteres, saaledes at man kan skaffe sig dygtige Kræfter og beholde de dygtige Kræfter, man en Gang har erhvervet. Jeg tror, at dette Synspunkt har sin Gyldighed, og jeg vilde meget ønske, at man kunde komme til at se paa Statskonsulentvirksom- heden ud fra dette. Den samme Betragt- ning, som gjorde sig gældende for det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valg- kreds, har jo formodentlig ogsaa ledet Ud- valget til dets Stilling, over for Forslaget om en ny Maskinkonsulent. Forholdet er for Øjeblikket dette, at Maskinkonsulenten er saa stærkt optagen med Arbejde, at de pri- vate, som rekvirere hans Assistance, maa vente i lang Tid, inden han kan komme til dem. Da hans Assistance jo gaar ud paa at rette Mangler og Fejl ved Maskinerne, vil det let ses, at de private have en øko- nomisk Interesse i, at den Hjælp, som de ville kunne faa gennem Maskinkonsulenten, ydes dem hurtigst mulig. Dette kan ikke oplydes, saaledes som Forholdene ere nu, og derfor ere de meget uheldig stillede. Tanken har derfor været den allerede nu at gaa til at faa Kræften forøget saaledes, at vi fik en Maskinkonsulent til, og navnlig ogsaa saaledes, at man kunde dele Virksom- heden, idet navnlig den ene af Maskinkonsu- lenterne kunde overtage Mejerimaskinerne og muligvis Dampmaskinerne og den anden de øvrige Agerbrugsmaskiner; disse sidste tiltage jo i Tal Aar for Aar. Jeg tror, det vilde være en meget gavnlig Foranstaltning, og jeg er overbevist om, at lykkes det ikke nu i Aar at faa dette ført igennem, vil man komme til denne Bevilling til næste Aar. — Med Hensyn til Hedeselskabets Bestyrelses- forhold skal jeg ganske henholde mig til den ærede Ordførers Udtalelser og kun udtale min Glæde over, at der er vundet Tilslut- ning for den Forudsætning, hvorfra Hede- selskabet maatte gaa ud, da det ordnede sine